

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za štijake velja snižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opravištvu, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

Dunaj 25. julija. Vladni tukajšnji list, glasilo ministerstva vnanjih stvari „Fremdenblatt“, ima iz Carigrada telegram, ki poroča, da so vsi prehodi (débouchés) na Balkana uže v ruskih rokah.

London 25. julija. Časnik „Times“ poroča, da ima angleška flota v Besikabaji ukaz, zasesti v kratkem času Galipolj. — Vse vladno časopisje, glasila stranke tory-jev, sili, da naj se Galipolj kmalu obsede od strani Angličanov.

Peterburg 24. julija. 20. julija so Turki prijeli levo krilo pozicije generala Alhasova iz parobrodov in iz Očemčira. Ali bili so z ruskim streljanjem odpodeni. Turki so vojske poslali v Očemčir. — Muktar-paša ima 40 bataljonov in drži pozicijo gore Adalake mej Zrsinkarom in Kerhato. — Poročila iz Terekske doline so vznemirjevalna. Prebivalstvo je streljalo na ruske vojake. — Na visočinah Andija se ruska vojska zbira.

Cetinje 23. julija. Črnogorski vojni oddelek pod poveljništvom Vukotičevim je včeraj trdnjavo Nikšič obkolil in najvažnejšo pozicijo pred njo, gorico Trebež vzel. Denes so Črnogorci bombardirali kulo Vir, prisilili jo k udaji, ujeli v njej 60 nizamov in mnogo živeža ter streliva.

Cetinje 24. julija. Denes zjutraj so vzeli Črnogorci po kratkem bombardiranju drugi fort pred Nikšičem Rastovac. 30 nizamov, 1 majorja in dva stotnika so Črnogorci ujeli.

Peterburg 23. julija. Oficijalno. General Gurko poroča, kako grozno delajo Turki z ruskimi mrtvimi, ranjenimi in ujetimi. 18. t. m. so Turki belo zastavo obesili, ko je ruski parlamentar z vojniki bližal se jim, začeli so streljati. Priče so Liegnitz in dopisnik „Timesov“.

Bukarešt 23. julija. Ruske baterije v Sloboziji vzdržavajo vedno strašen ogenj na Ruščuk. Turška armada se vidi mej Ruščukom in mej hribi nepremično stoječa.

Pariz 23. julija. „Temps“ prinaša depešo iz Aten, v katerej se pravi, da zatiranje kristijanov mora roditi vstajo zoper Turke. Grška bode svoje meje branila. Na Kreti je baje vstaja začela se. (Poslednje je bilo uže večkrat poročano, a se dozdej nij potrjevalo. Ur.)

Vojska.

Rusi imajo uže vse prehode čez Balkan v svojej oblasti. To je poročilo oficijoznega organa grofa Andrassyja, ali dvorne stranke dunajske.

In to je važno poročilo. Uže, ko je ruski general Gurko s svojo vojsko prešel balkansko pogorje 13. in 14. t. m. po samotnih kozjih stezah prav s kozaškim pogumom in 15. zasel železniško turško štacijo Jeni-Sagro, zatrepetal je Carigrad, vznemiril se je London, od straha je poskočila magjarska Pešta, in naši nemškutarji so prekvapljeni zijali. Ko bi bili Turki precej kaj odločnega storili proti generalu Gurku, mogli bi ga bili morda res odrezati, ali tega nijso mogli. Rusi so delali tiho, mirno pa odločno in zdaj imajo ves Balkan!

Mej tem, ko so Rusi v jugu svoje vojne črte tako uže popolnem zagotovili si pot v

Carigrad, predno so Turki prav k sebi prišli in videli, kedaj se je to zgodilo, zbirajo svoje moči okolo Ruščuka in Šumle, kjer je glavna turška vojska koncentrirana. Uže dolgo je tega, kar so Turki napovedali veliko bitko. Nijso se je upali še dozdej pričeti. Rusom je bilo to najbrž ljubo, ker so dobili časa dovolj, da so čez Dunav vedno več svoje vojske na pomoč dobili in se utrdili. Kmalu pa smemo večjega udarca pričakovati. Daj Bog, da bi bil za Turke uničevalen!

O „miru“, ki bi ga baje zdaj uže Turki radi, piše berlinski oficijozni dopisnik dunajskemu uradnemu listu, da je le mogoč, če sultan vse privoli, kar Rusi terjajo. Zdaj, ko je car Bolgarom v proglasu rekel, da so svobodni, nij več misliti na to, da bi Turki mogli še nad Bolgarijo gospodariti. Turčija mora tudi Rusiji vojno odškodnino plačati. Ker denarja nema, morala bode azijsko Armenijo dati. (Tudi svojo floto bode morala Rusiji izročiti, pravijo ruski listi. Ur.)

V Aziji se Rusi tudi zbirajo. Iz oficijalnega telegrama peterburgskega je razvidno in uže prej je bilo naglaševano, da so Rusi tam premalo vojske postavili, Turki pa nad vse pričakovanje mnogo. Gotovo, da hočejo in morajo Rusi tu svojo prvo nezgodo pošteno obrusiti in bodo začeli operacije brž, kadar bodo dovolj pomoči iz notranjega dobili. Iz Tiflisa se „Pol. Corr.“ piše, da so vsi ruski generali, ki v Aziji komandirajo: Loris-Melikov, Heiman, Devel, Oklobžio, Čavčaradze, Šeremetjev itd. mladi in le v Kavkazu izučeni. Za to so smeli in pogumni, pa so naglo naprej drli, kakor prej v Kavkazu. Zdaj so se uže učili previdnosti.

Listek.

Prižigalec.

(Roman, v angleškem spisala Miss M. Cummins, poslovenil J.)

Drugi del.

Dvaindvajseto poglavje.

(Dalje.)

Gosp. Graham in njegova gospa sta vendar bila preveč vajena družbe, da bi svoje začudenje izdala s kakim drugim izrazom, kot z minljivim pogledom. Vstala sta ter primerno uljudno sprejela obiskovalca. Prvi je neprisiljeno pokimal gospodu Amoryu, katerega je bil uže na jutru videl, ter ga je predstavil gospodu Klintonu, toda omenil mu nij svoje razmere z njim. Potem ga je enako oblično hotel predstaviti svojej gospe, a ta mu je prihranila trud, ne pozabivši, da sta se uže videla v Baden-Badenu.

Ker je Viljem poznal zbrane, truditi se nij bilo treba staremu gospodu, da bi ga bil

razen Emilije kateremu drugemu predstavil; a to je slučajno opustil. Viljem je muhljavo pogledal Jerico, vsedel se je na ponuden stol poleg Izabele ter je počel pogovarjati se z njo. Enako se je godilo gospodu Amoryu, ki se je pogovarjal z gospo Grahamovo.

„Gospica Jerica!“ zašeptala je Francika, ko hitro se je bila družba zopet vmirila in je pogledavši Viljema rekla: „Ta je oni gospod, s katerim ste se denes po polu dne peljali. Jaz vem, kdo je,“ nadaljevala je. Jerica je spreminjala barvo ter se je trudila na vso moč, da bi jo utolažila; skrbno je pogledovala krog sebe, kot bi se bala, da je kdo slišal besede. „Jerica! Viljem je, kaj ne, — gospodine Sullivan?“

Jerica je bila zmerom bolj v zadregi, ker jo je objestna Francika še dalje mučila s vprašanji; tudi Izabela je bila ljubosumna zapazila, da so Viljemove oči večkrat zašle za mizo, in pogledala je tako bistro v Jerico, da je bila zares v nestrpljivi zadregi.

Pa slučaj jej je pomogel iz zadrege. Hi-

šina z večernim časnikom je skušala odpret duri, pri katerih je stal Jeričini stol. Ta je porabila priliko ter je vstala in sprejela list in še neko neimenitno naročilo. Med tem je vstal gospod Klinton, kot bolnik počasi šel prek sobe ter je na tihem nekaj vprašal Viljema, kar mu je ta pritrdil. Na to je prijel Izabelo za roko in približavši se gospodu Amoryu je vskliknil globoko ginjen:

„Čestiti gospodine! gospod Sullivan mi pravi, da ste vi mojej hčeri oteli življenje; tukaj je, da se vam zahvali.“

Gospod Amory je vstal ter je prek pasa objel Jerico, gredočo mimo njega, da bi gospodu Grahamu izročila časnik. Ker nij slišala besed gospoda Klintona, nasmehljala se je prijazno svojemu očetu ter ga prisrčno pogledala.

„Tu je,“ rekel je gospodu Klintonu, „tu je rešiteljica življenja vaše hčere. Res je, da sem jaz plaval z njo na breg; a storil sem to misle, da bodem drago svoje dete otel. Oni trenotek še pač nijsem mislil od hčere, da bi

In tudi Črnogorci so zopet ostro začeli boj. Uže so vzeli dva forta pred tvrđnjo Nikšićem, in ko bi imeli dovolj težjih kanonov, mogli bi to za njih silno važno mesto osvojiti, kar bi bilo silno važno, če se pomisli, koliko turške, vstaške in črnogorske krvi je zadnje dve leti uže teklo za oskrbljenje z živežem te turške tvrđnjave na črnogorske meji.

Pošten Nemec o Slovanih.

(Konec.)

Rusija je popolnem opravičena, tako ravnanje; pač zares je pomilovanja vreden vtis, če se Rusom očita, da prezirajo pogodbe in zasmehujejo ljudsko pravo, ko ob enem anglešk ministru izdira meč, češ, da bode varoval pogodbe.

Kdor pogodbe prezira in narodno pravo na najnesramnejši način zasmehuje, nij Rusija, nego Turčija sama, in sicer ne od danes ali včeraj, nego uže dvajset let. Takrat se je namreč porta v znanem hati-humajumu pariške pogodbe zavezala, da hoče stanje turških kristijanov popolnem spremeniti. Od te glasne proklamacije pa se nij niti pičica uresničila. Kdor pa se k čemu po pogodbi zaveže, pa tega ne spolni, ta se v naših očeh stori krivega velikanskega prelomljenja pogodbe, in ker je pariška pogodba narodno-pravni dokument, zasramuje on s tem narodno pravo. Ker pa je vsaka pogodba sklenjena na obojestransko, torej nema ena stranka nobenih dolžnostij več, ako druga podoba prelomi. Ako pa eden del te druge stranke t. j. turkoljubne oblasti, ki zaušnice prejemanje uže dvajset let brez prenehanja še vedno dobrovoljno prejema, je to stvar okusa, v kateri mora vendar dovoljeno biti, tudi drugače misliti. In zares, da Rusija v tej zadevi nij enakih mislij z Angleži, tega jej noben pravičen človek ne bode v zlo jemal. Posebno je v nemških listih čudno čitati trdenje, da Rusija prelamlja mir, kajti ti listi morajo prej se opravičiti, zakaj se ne izvede §. 5. praškega miru; pa tega nij treba, kajti neizvedenje tega §. je v nemškem interesu.

Ko bi rešenje iztočnega vprašanja res moralo pouzročiti splošno konflagracijo, kar pa nij absolutno potrebno, je tudi skoraj gotovo, da se ta konflagracija ne bode dala ustaviti ali zaprečiti. Antagonizem mej Rusijo in veliko Britanijo, ki hočete obe gospodo-

vati ob Zlatem rogu, bode se morebiti nekoliko časa še tolažil, pa prej ali slej se bode morala ta stvar z mečem rešiti. Pač je na Angleškem velik del naroda izpoznal, da iz zaveze z gnijočim truplom, kakor mora etnolog zvati Turčijo, ne more priti zveličanje, vendar pa še sploh nijso uvideli, da je vprašanje, kdo bode v Stambul vladal, Angležu, ki ima Suezki prekop in Perim, lahko popolnem nevažno. Zaradi tega naj pomen Carigrada v njegovem položju približe prematram.

Publicistika rada moli za Napoleonom I., da je Carigrad naravno sredotočje vse politike. „Kdor tukaj z močjo vlada, temu se svet pokori.“ V dobi, ki je občudovala rojstvo prvih železnic, se to lahko odpusti, dandenes pa ne več. Kot dobro zamotan voz dveh kontinentov bi imel Carigrad pravico do svetovnega gospodstva, pa le tako dolgo, dokler se geografskih njegovih prednostij ne uniči na kak drug način. Geografsko položje tega kraja ima prednost, a samo pod gotovimi pogoji prometnimi in biva lahko popolnem brez pomena, ako ta drugo pot krene. Zgodovina bogatih italijanskih republik v srednjem veku to dokazuje dovolj; odkar se je pot v iztočno Indijo našel preko nosa Dobre Nadeje, so se opustile. Ravno tako Carigrad. Odkar se je odprl suecki prekop, je začel pomen Carigrada padati, in bode padel še bolj, kadar se dozidajo železne proge preko Srbije in Bosnije do Soluna. Ne mala Azija, ne sprednja Azija nema za evropske narode pomena, nego bogata Indija in čedalje bolj Kina in Japan. Trgovinska pot pa je, odkar se je ožina pri Suezu prodrla, omejena tako določno, da se bode tako precej to težko spremenilo.

Vse one ceste, ki kratijo pot proti sueckem prekoku, morajo nezmotno bivati vedno važnejše, druge pa morajo kloniti, ker so vedno bolj oddaljene. Iztočne trgovske in prometne vrata morajo dakle vedno manj pomenljive bivati. Železnica od avstrijske južne meje bode torej Carigrad, ki bode potem le za okolico važen, tako gotovo podrla, kakor bode ustja Dunava ob vso veljavo spravil. Dunav in Carigrad sta dva malika, katera bode moderno razvijanje trgovine s prestola pahnilo.

Torej je neumno trditi, da ima Avstrija ali celo Nemčija kako posebno zanimanje ob ohranjenju svobodnega prometa na spodnjem Dunavu in turškega gospodstva v Bizanci. Sploh je zelo vse jedno, kdo ima ustje Dunava in

Carigrad, kadar od savskih bregov teko železni tiri proti egejskemu morju, proti Solunu.

Pač je to ostanek starih nazorov ali bolje slabo razumljeno tekmovalstvo od Angležev, ako se upirajo proti misli, da bode Carigrad enkrat v ruskih rokah. Res je Carigrad vsled svoje geografske lege za Rusijo, pa le bolj za to posestvo, po katerem se izplača težiti, kajti za Rusijo samo je pot skozi Dardanele proti Suezu naj krajši. Da ima Anglija Carigrad v rokah, potem ona Rusiji res lahko pot v Suez zagradi. Zakaj pa bi se to moralo zgoditi, res nij umevno, ker je Suez sam angleška last. Ker imajo otok Perim, ki zapira morsko cesto Bab-el-mandeb, kjer je močno utrjen morsk stolp, in ker njih tvrđjava Aden zapira rudeče morje, so Angleži tako gospodarji indijskega morskotnega potoja. Ako pa celo še Egipt v roke dobodo, potem imajo najboljši plen turškega svojstva v rokah in Zlati rog se potem sveti lahko samo še v svitu prošlega veličesta. Ne kdor v Carigradu, nego kdor v Kahiri vlada, temu se pokori svet.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 25. julija.

Deželni šorti, katerim tudi izteka letos doba, bodo kmalu razpuščeni. Slovenci na Štajerskem in Koroškem, pripravite se in vsaj na kmetih rešite svojo narodno čast.

Cesar je podelil svojemu sinu nasledniku Rudolfu orden sv. Štefana in ukazal narediti mu novo upravo na dvoru. Njegov učitelj Latour je na svojo prošnjo penzioniran in mu je cesar svojo hvaležnost izrekel ter podelil Leopoldov orden. Majorja Bokalović in Eschenbacher sta pribočna adjutanta princu Rudolfu.

Magjarski listi poročajo, da grof **Andrassy** nij hotel sprejeti generala Klapke, ki je iz Turčije na Dunaj prišel za Turke pri svojih ubozih ali zblaznelih rojcih agitirat. Andrassy se je najbrž pri dvoru zamere bal.

Vnanje države.

Ruski listi uže naveščajo, da ruska vojska pojde v Carigrad, da bode tam mir diktirala, če prav morda potlej zopet ven šla. Če Angležem to nij prav, morajo se z orožjem v roci zraven Turkov postaviti, — da bodo tepeni.

Tudi v **Varšavi** je bila na dan sv. Cirila in Metoda (po ruskem koledarju) velika slavjanska slavnost. Napivalo se je na vzajemnost in duševno edinstvo vseh Slavjanov in zlasti na spravo in bratstvo mej Rusi in Poljaki.

bila prostovoljno prepustila drugej po vsem edino mogočo priliko rešena biti.“

„Jerica! to vam je vse podobno,“ vskliknili ste Katinka in Francika skoro v istej sapi ter ste skušali preriti mali krog, ki se je bil zbral krog nje.

„Plemenita moja Jerica!“ šeptala je Emilija, naslonjena na roko gospoda Amorya in Jeričino roko pritisnivši k svojim ustnam.

„O, Jerica!“ vskliknila je Izabela s solznimi očmi, „jaz nijsem vedela — jaz nijsem mislila —“

„Vaše dete! Vaša hči!“ vskliknila je gospa Grahamova glasno presekavši Izabeli neizgovorjeni stavek.

„Da, hvala Bogu! moje dete,“ rekel je gospod Amory slovesno. „Nazadnje je vendar povrnena nesrečnemu svojemu očetu in — — dete drago! ti pač nemaš nobenih skrivnostij?“

Jerica je majala z glavo ter je pogledala Viljema, poleg sebe stoječega.

„In izroči jo radostno njenemu zvestemu ljubimcu, ki jo je bolj ko zaslužil,“ in položil je njeno roko v roko Viljemovo.

Za trenotek so vsi molčali. Vsi so bili ginjeni slovesnega čina. Potem je stopil gospod Graham pred mlada zaročenca, stisnil jima je srčno roke in s komolcem nagloma potegnivši prek svojih² oči bežal je po svojej navadi v čitalnico.

„Jerica!“ rekla je Francika, pocukavši Jerico za krilo, da bi jo na-se opozorila ter jej je glasno pošeptala: Kaj ste zaročeni? Kaj ste zaročeni z njim?“

„Da,“ pošeptala jej je nagloma Jerica, da bi utolažila Francikino radovednost ter v okom prišla njenim vprašanjem.

„O, kako vesela sem! kako vesela sem!“ ukala je Francika in od veselja se vrtela po sobi z raztegnenimi rokami.

„In jaz se tudi veselim!“ rekla je Francika, ki je okužena drugih voščil Jerici molila mala ustica, da bi jo poljubila.

„Tudi mene veseli!“ rekel je gospod Clinton položivši svojo roko v roko Viljemovo in Jeričino, ki ste bili še vedno sklenjeni, „da je plemenita in požrtvovalna devojka, katerej se ne morem zahvaliti niti z besedo niti z dejanjem, našla dostojno plačilo z ljubeznijo jednega onih redkih mož, kateremu skrben in ljubeč oče z veseljem lahko zaupa srečo svojega otroka.“

Vpehan od velike ginjenosti je jel gospod Clinton tožiti o nepričakovanih slabostih. Viljem ga je peljal v odločeno mu sobo, ter je ostal toliko časa pri njem, da se je popolnem zopet opomogel. Potem se je vrnil k družbi, kjer je Emilija blagoslavljalja njegove nade; z začudenjem in radostjo je tudi poslušal vse malenkosti, kako je Jerica našla svojega očeta.

Res je bil dogovorjen z gospodom Amoryjem, da se je bil vrnil v Boston; temu je bil pri shodu tudi povedal, da je srečno odstranil vse dvome in Jerico pridobil za se, vendar mu gospod Amory do oznanila pri Gra-

Iz **Belgrada** se poroča, da je metropolit 22. t. m. veliko božjo službo opravljaj za vseh ruskega orožja.

Iz **Carigrada** se piše „Pol. Corr.“, da Abdul-Kerim nij bil odstavljen zavoljo dogodkov na bojišči, temuž zavoljo pisma, ki ga je pisal sultanu, in v katerem je tožil o obupnem slabem stanju turške vojske, decimirane po boleznih in dezertiranjih.

Dunajski oficijozni dopisnik „A. A. Ztg.“ se silno hujuje na **Italijo**, da ona hoče Albanijo zasesti, kar je zoper interese Avstrije. On bi rad skoro, da bi se mi z Italijo v vojsko zapleli. Kedaj se bodo narodi naučili drug družemu pravični biti!

V **Ameriki** imajo iz železniškega štrajka, ki smo ga že omenili, že precej velik upor. Železniški delavci so z drugo sodrigo polastili se mesta Pittsburg, in tam razbili 2000 vagonov 125 lokomotiv, in drugo v vrednosti 4 milijonov. Vojska je na nje poslana.

Dopisi.

Iz Novega mesta 23. jul. [Izv. dop.] Moj dopis prihaja nekako kasno ali „post festum“, toda mislim, da bode vendar še Vaše bralce zanimalo, kako se je glasovita volitev Martina Hotschevarja za deželnega poslanca dolenskih mest 10. t. m. vršila.

Na vse jutro sta prignala glasoviti litij-ski g. Fränzl ali kakor rajši tuje imenovati se Vestenek in njegov adlat ali brič baron Taufferer višnjegorske „purgarje“ ter sta jih pod skrbnim in zanesljivim varstvom v Škabernetovej gostilnici zaprla. Kakor se je govorilo, je bilo treba te višnjanske „purgarje“ predno je bilo mogoče jih na volišče spraviti še le z obleko preskrbeti, črevlje, kamižolo, hlače jim kupiti, kar je tem verjetniši, ker so bili mej njimi kakor je česti vredni župan višnjegorski, se ve da brez vspeha pri volitvi pred komisijo povedal, tudi taki, ki podpore iz ubožne kase dobivajo! Kaj in koliko in od koga so ti vredni zastopniki mesta „kjer je polž priklenen“ za svojo volitev „po svojem (?) lastnem prepricanji brez kacih družih lakomnih ozirov, bodo vedeli baje narodni poslanci v deželnem zboru povedati.

Mej tem časom, ko smo si te gotovo naj bolj intresantne volilce kolikor mogoče ogledovali, potem ko so bili iz nemškutarskega zapora izpuščeni, so novomeški nemškutarji svoje tamošnje privržence vtrjevali, narodne volilce strašili, itd.

V tej prvi vrsti mej tem se je odliko-

hamovih nij namignil le z najmanjšo besedico ne, kako veliko iznenadenje da čaka. Bil je nekoliko iznenaden, ko je bil njegov prijatelj izrekel željo, da ga spremi pri njegovem pohodu pri Grahamovih. Ker pa je slišal, da je ta bil uže na Nemškem seznanil se z gospo Grahamovo, sklepal je bil, da bi gospod Amory rad ponovil svoje znanje z Grahamovimi; mislil je tudi, da ga žene radovednost, da bi poznal izvoljeno njegovo deklico.

Tako so se spominjali minolosti, hvalili so Boga za prijetno sedanjost in izražali so nade in želje za bodočnost; in naglo jim je minol večer.

„Pojdi sem, Jerica!“ rekel je Viljem; „pojdi sem k oknu in poglej kako lep večer je.“

Bil je zares lep večer. Sneg je pokrival zemljo. Sapa je bila zunaj jako mrzla, kar je lahko sklepal iz nagle hoje ljudi in iz ledenih sveč, s katerimi so bili vsi viseči robovi in

val zdravnik dr. Böhm. Rodom nemšk Kočevar je on v Jozefinumu na Dunaji na državne stroške medicino študiral. Po dovršenih študijah bi bil imel po reverzu, katerega mora vsak, ki je bil v ta zavod sprejet in je tam svoje študije dognal, 10 let kot vojaški zdravnik pošteno cesarja služiti. A „kunštni“ Kočevar, brat slavnih igralcev „hoch-oder-nieder“ znal je to stvar tako urediti, da njemu tega nij bilo treba, ker se je dal pri rigorozah v Jozefinumu vreči, in jih je potem na Dunajskem vseučilišči napravil. Ali je on eraru stroške za petletno bivanje v Josefinumu potem povrnil ali ne, to nam nij znano.

Mej tem, ko smo si te klasične višnjegorske „purgarje“ ogledovali, nekoliko od „curriculum vitae.“ dr. Böhma si v spomin poklicali, postala je ura devet.

Pred mestno hišo je bilo uže vse živo. Kmalu pride gospod Jevnikar, nekdanji narodnjak, s svitlim štabom svojih podložnih doli do avskultantov, izvzemši samo enega svetovalca.

Za njim pride tudi c. kr. okrajni glavar z zmagonosnim pogledom.

Vsa zbrana nemškutarija se globoko priklanja.

Ko se v mestno hišo podajo, gre tje za njimi v volilno dvorano tudi slavn „Generalstabschef“ za volitve v kranjski deželni zbor Fränzl-Vesteneck, kateri, ker nij volilec, niti pravice ne bi bil imel v volilno sobo vstopiti. Kaj je imel tam opraviti, to nam nij znano.

Gotovo je naznanil tam zadnje svoje dispozičije in podal zadnje črte nemškutarskega „plana“. Pri dosedanjih volitvah v Novem mestu bila je navada, da so oni volilci, kateri so od naj dalje prišli, prvi bili na vrsti, tako, da je Novo mesto na zadnje volilo. Ta pot se je ta red tako obrnil, da je Novo mesto prvo volilo. Zgodilo se je to gotovo iz tega uzroka, da bi na konci, ako bi bil nemškutarski kandidat za nekoliko glasov zad ostal, še kakovo rezervo, obstoječo iz taistih, kateri se iz početka nijso hoteli sterorizirati dati in volitve udeležiti, na bojišče prignali.

Predno se je še volitev pričela, bila je dvorana vsa polna. Jevnikar ogleda svojo krdelo in zapazi, da necega avskultanta Avblja manjka, in glasno ter jezno vpraša okoli stoječe: „Wo ist der Aubelj?“ Potem tekó re-veža brz iskat in ga tudi srečno najdejo pri

konci obdani. Tudi zvezde so se bliščale, kot se le blišče o najmrzlejših zimskih večerih. Luna je ravno jela kukati iznad stare zamazane hiše. Bila je ista stara hiša na oglu, katero sta Viljem in Jerica, na pragu svojega bivališča videla in iznad katere sta tako pogostoma opazovala vzhajati isto okroglo luno.

Naslonjena na Viljemovo ramo je zrla Jerica tja, dokler nij videla polne plošče plavati v jasnem čistem ohlipji. Oba sta molčala a njuni srci so prehajali isti občutki, ko sta se spominjala dnevoj, kateri so uže davnaj minoli.

Ravno ta trenotek je gori po ulici nagloma prišel prižigaloc svetilnic, prižgal je kot z električno iskro svetle svetilnice, ki so v gosti vrsti stale ob obeh straneh tlaka, ter je trenotek pozneje izginil jima izpred oči.

Jerica je vzdihnila. „Ubogemu strijcu Truemanu,“ rekla je, „delo nij bilo tako olajšano. Od njegove smrti sem so močno zboljšali svetilnice in druge reči.“

pol-litru, ter cefrajo gori. Izbere se potem volilna komisija iz samih nemškutarjev, mej njimi sta bila dva uradnika, svetovalca Bruner in znani komisar in „Tagblattov“ dopisnik Rüling.

Župan penzionist Lehman prečita paragrafe in volitev se začne.

Zoper avskultante vloži dr. Koceli prvi protest.

Namesto, da bi bil dal predsednik komisije po §. 40 volilnega reda takoj razsoditi, ali imajo avskultantje volilno pravico ali ne, ker nič davka ne plačajo in še uradniki nijso, se je sklenilo, da se bodo vsi protesti na koncu volitve rešili. Se ve da so avskultantje potem glasovali.

Ko pride gospa Gregoričeva na vrsto, se je proti njenemu glasovanju oporekalo, ker je v preiskavi zaradi hudodelstva goljufije po ponarejanji menjic. Ta protest je komisija s tem rešila, da ona uže pozná dotični paragraf. Se ve da je tudi ta ženska glasovala.

Tako je šla volitev naprej. Ko so prišli volilci iz Kostanjevice na vrsto, je tamošnji župnik protestiral zoper volilno pravico tamošnjih uradnikov, kateri ne stanujejo v mestu in imajo torej volilno pravico v kmet-skih občinah. Tudi na ta protest se nij oziralo.

Ko Višjanje nastopijo, od katerih smo radovedni, ali jih bodeta pl. Vesteneck in baron Taufferer tudi h končni obravnavi zaradi znanega ropanja o priliki Bregarjeve smrti spremila in tako njim pri priliki dala taisti „lustre“, katerega bode ta slavna družina pri tej priliki gotovo bolj potrebna, ko ga je bila za časov te volitve, pri katerej je po svojej nepopolniji vnianosti v gotovem smislu vsem imponirala, je takoj proti prvim dvem ali trem volilcem tamošnji česti vredni župan protest vložil, ker so uže v kmet-skih občinah volili, ali pa, ker ne stanujejo v Višnji gori temuž zunaj, ali pa, kakor uže povedano, milo vščino iz občinske kase dobivajo, ali pa, ker so v preiskavi zaradi tatvine, storjene ob priliki Bregarjeve smrti.

A bil je vrli župan osorno s svojimi opravičenimi protesti od komisije zavrnjen, in ker je videl, da tu ne velja njegov postavni ugovor, stisnil se je nazaj in — molčal.

Tako je šlo naprej, uže na konci volitve prineso še dva moža, tudi starega Jabornegga. Gotovo ste čitali prelepo povest „Miggles“ od Bret-Harte-a. Mislite si podobo „Jim-a“. Ravno

„Močno so jih zboljšali, zares!“ rekel je Viljem. Ozrl se je po dobro razsvitljeni, topli in prijetno opravljeni sobi v svojej Jeričini hiši, ter je nazadnje oči uprl v ljubico na svojej strani, katere bliščeče lice je bilo le zrcalo njegove lastne sreče. — „Jerica! zboljšali so jih toliko, da se nam o tem še sanjalo nij. Jaz bi le želel, ljubi starček naj bi bil tukaj, da bi jih videl in z nama užival!

Jerici se je zasvetila solza v očeh. Stisniviši ga za roko mu je pokazala spoštljivo lepo svitlo zvezdo, ki se je ravno zablščala iznad srebrnega oblaka doslej jo zakrivajočega. Bila je ista zvezda, o katerej se je Jerici vedno zdelo, da vidi v njej smehljanje starega moža.

„Ljubi strijc Trueman!“ rekla je „glej Viljem! njegova svetilnica še jasno sveti na nebu in njena luč na zemlji še nij ugasnila.“

(Konec prih.)

tak je bil ta stari gospod. Eden nosilec mu vzame klobuk, z glave, položi legitimacijo na mizo in izreče ime Martina Hočevarja, in zapisalo se je, da je ta stari popolnem telesno in duševno onemogli mož Martina Hočevarja volil!

Pri volitvi se je večkrat prigodilo, da je eden in drugi volilec Grassellijevega imena malo napačno izgovoril, kar je lahko mogoče bilo, ker to ime nij slovensko. Rüling in po njegovem predlogu cela komisija, je to porabila, ter vsako napčno izgovorjeno Grassellijevega imena na pr. (Kraseli) vpisala kot novega kandidata. Po tem načinu je bilo Grasseliju najmanj 10 glasov odbitih.

Nasprotno je pa bilo volilni komisiji vse eno, ali je kdo rekel „Hočevar“ ali „Kočevar“, Hotschewer itd., ali je pristavil krstno ime Martin ali ga nij, ako ravno bi bilo to potrebno, ako se pomisli, da imamo na Kranjskem samo eno ime Grasselli, a Hočevarjev in Kočevarjev pa na stotine in stotine. Kako in kedaj so se vloženi protesti rešili, to mi nij znano. Ko je bila volitev končana, je tudi komisija na trg vrela, kjer je zmagovalec uže čakal. Bilo je gratulacij in stiskanja rok brez konca in kraja. Večina vrlih narodnih volilcev šla je v „Narodni dom“ s prepričanjem, da je moralna ona, a ne nemškutarska stranka zmagala in s tolažbo, da je sedaj ravno doba, v katerej se „stari računi“ poravnavati začnejo, da bode prišel gotovo čas, ko bodejo sedaj novi računi tudi stari, in se bodejo poravnavali, mej njimi tudi taisti, kateremu se bode reklo „propad slovenskega naroda pri volitvah poslancev za mesta v deželni zbor kranjski leta 1877.“

Živio slovenski narod! Nijmo se udali in ne bomo se!

Iz radovljiskega okraja
22. julija. [Izvirni dopis.] Res, popolno politično zrelost in najkrepkejši značaj bi mogli naši volilci imeti, ako bi se hoteli in mogli ustavljati presilnemu pritisku raznih nemškutarskih agentov in sil pred ravno minulimi volitvami. Jaz ne obsojam vseh onih, ki so se za denar in lepe obljube preslepiti dali, ker oni ne vedo, da za ta primerno mali dar izgubijo pred svetom svoje moštvo, svoje domovine osodo pa podajo nedomačemu jerobu v roke, kot da bi bili mi domačini sami nezmožni gospodariti v svojej hiši. Ne obsojam jih, ker gotovo si je marsikateri mislil: more li kdo onih mož, ki stoje na vrhu človeške družbe kaj tacega od nas hoteti, kar bi ne služilo v korist naše mile domovine? Mnogi še ne izpoznajo, kako važno nalogo ima vsak volilec v ustavnej državi, sploh je vse še premalado in nevedno za izpoznanje pravega namena volitev. Mladost se mora pa učiti in bridke izkušnje, ki bodejo izvirale iz nebržnosti volilcev, bodejo dobra šola za prihodnje čase. Kar nič nas pa ne navdaja obup, da smo po tem porazu za vedno izgubili glas o svojej samodolobci. „Im innersten Busen regt sich Muth in Begier, dem Vaterlande zu leben und zu sterben, und Andern ein würdiges Beispiel zu geben....“ pravi veliki Nemec in če se ta pogum nij toliko obudil, kakor bi bilo nasproti takim zvičajam in sleparstvom potrebno, nij zameriti pri narodu, ki po dolgem spanji je le kacih dvajset let sem polagoma dohaja k spoznanju svojega bitja, kot narod.

Največjo grajo pa zaslužijo oni možje,

naši rojaki, ki dobro vedo, komu velja naš boj, ki dobro vedo, da se ustavljamo le potutčenju, ka nečemo postati breznarodneži in da se nečemo klanjati nemškemu laži-liberalstvu, pa da bomo znali pravo svobodo doseči, in si vendar toliko prizadevajo nam nasprotovati. Zgodovina še nij nikdar povzdigovala častno take može, če prav so se imeli za zastopnike uzornosti, a ne take, ki bi se ujemala z bistvom in koristi naroda, mej katerim živijo.

Pa „die Mehrheit ist der Unsinn!“ in tako je pri našem meščanskem prebivalstvu, ono slepo uboga in veruje na blebetanje kakega visokorodnega gospoda, ki je pa zraven večji lažnik, kot kak judovsk barantač. In vi možje, lažnjivi preroki, ali res mislite, da ste vi zmožno ljudstvo do večje omike dovesti, ako je to res vaš namen. Ali niste vi — vprašamo neke protivnike — enostranski, kjer bi imeli pravični biti? Da, s svojimi značaji ste vi, ki stojite po rodu ali po stanu nad navadnimi ljudmi, prava kuga za ljudsko nravnost ali moralo, ki bi sicer imeli biti luč in biser, da bi se vzgledovali nad vami.

Ne bodem te svoje obsodbe podpiral z naštevanjem faktov, kako se je na pečenko lovilo, kako se je denar trosil, kako vse obljubovalo ali žugalo, in lagalo, saj je bilo uže toliko napisanega, da se človeku gnjusi brati, ako pa želite, sestavil bodem in poslal, da porabite, kar se vam potrebno zdi. Toliko še opomnim, da sem zanesljivo izvedel, da v Radovljici začela se je ostra preiskava proti sleparstvu in podkupovanju, ki bi ga radi dobili pri narodnej stranki, da bi s pezdijem zavalili debel hlood gospoda Tavčarja in drugih.

Domače stvari.

— (Maturo v Celji) je delalo na gimnaziji 8 javnih dijakov, 1 privatist in 1 eksternist od 20. do 24. julija. Od javnih je eden padel za celo leto, potem eksternist za dva meseca iz enega predmeta. Filozofijo si je izvolil eden javni in eksternist, teologijo dva javna, drugi pravo in medicino.

— (Hrvatje o volitvah na Kranjskem.) V zadnjem številki smo prinesli konec članka „Primorčevega“ o naših volitvah. Tudi hrvatski vladni „Obzor“ piše o tem predmetu in konča svoj članek: „Za nas srodnike i prve susjede Slovenaca vadimo iz ovih izbora zlatih nauka. Sada, gdje se riešava iztočno pitanje, mislili smo, da je i naša država zvana, da intervenira, da si dapače anektira zemlje slavenske. No čemu prirast življa slavenskog u državi, koja.... Izbori u Kranjskoj razpršili su nam iluzije o misiji slavenskoj austro-ugarske monarkije.“

— (Mlad samomarec.) Piše se nam: Te dni se je v Mariboru učiteljski pripravnik III. leta Jos. Streicher na tamošnjem pokopališču ustrelil. Bil je takoj mrtev. Urok, zakaj se je ta mladi 18 letni mladenič življenje končal, nij znan.

Razne vesti.

* (Nesreča v rudniku.) Iz Prage se telegrafira, da se je rudnik za kamneno oglje pri čeških Toplicah na nekem kraju posul in pet delavcev pokopal; trije so mrtvi ostali, dva sta teško ranjena. Eden mrtvih zapušča sedmero otrok.

* (Živinska kuga) se je zopet prikazala po nekih krajih v Rusiji in baje tudi v Rumuniji.

* (Kozakško.) Ves Bukarešt se je smijal pred nekoliko dnevi premetenemu Kozaku, ki se je v krčmi blizu vasi Vakareči zastoj dobro okrepčal in si še nekaj novcev zaslužil. Ko se je namreč Kozak v krčmi napil, kolikor se mu je zdelo, vzel je meni nič tebi nič čapko, šel iz izbe k svojemu konju in ga zasel. Krčmar pa je še ob pravem času prišel Kozakovej pozabljivosti na pomoč, ter je mužika po denarju prašal. Težkim srcem izvleče Kozak pomazano mošnjo iz žepa svojih šaravar in uže hoče po denar seči, kar se zgrudi konj pod njim, kakor od mrtvuda zadet. Kozak je ves obupan, vse mogoče poskuša, da bi šarca prebudil, daje mu najnežnejša imena — pa zastoj. Konj ostane trd — mrtev. Navzoče, kateri so dobro vedeli, da je konj osebna lastnina Kozakova, da se je tedaj Kozaku velika škoda pripetila, je ta prizor tako genil, da se jeli med seboj milodare pobirati, s katerimi bi Kozaku vsaj nekoliko opomogli. Tudi krčmar je bil usmiljen mož. Vrgel je nekaj drobica zgrevanemu Zaporozcu in ga še z vinom potolažil. Ko se je Kazaku zadosti zdelo, odpaše potolažen konju sedlo, ga s sulico vred vrže črez ramo, še enkrat milo pogleda svojo zvesto žival ter otide. Tisoč korakov oddaljen postoji. — Tenko žvižganje se zasliši. — O čudo! Konj razumi znamenje, spravi se nagloma na noge in beži veselo razgetajoč, kakor puščica za svojim gospodarjem. Prihodnji trenotek sedi Zaporozec uže zopet na svojem šarcu, z roko pozdravlja in se zahvaljuje, potem pa oddirja po planjavi. Krčmar pa sedaj neki zelo zabavlja črez zaporoške Kozake.

Poslano.

Gospod Franjo Šušteršič, trgovec v Črnomlju, izročil mi je 563 različnih pisank v razdelitev ubožnim učencem. Za ta blagi čin izrekam mu v imenu obdarjenih učencev pri srčno zahvalo.

Črnomelj, 22. julija 1877.

F. Šetina, nár. učitelj.

Tržne cene

v Ljubljani 25. julija t. l.

Pšenica hektoliter 9 gld. 10 kr.; — reš 6 gld. 01 kr.; — ječmen 4 gld. 55 kr.; — oves 3 gld. — 90 kr.; ajda 7 gld. 80 kr.; — prosó 5 gld. 69 kr.; — korusa 6 gld. 20 kr.; krompir 100 kilogramov — gl. — kr.; — fižol hektoliter 7 gld. — kr.; masla kilogram — gl. 94 kr.; — mast — gld. 85 kr.; — špeh trisen — gld. 74 kr.; — špeh povojen — gld. 78 kr.; jajce po 1¹/₂ kr.; — mleka liter 7 kr.; govednine kilogram 52 kr.; — teletnine 56 kr.; — svinjsko meso 60 kr.; — sena 100 kilogramov 1 gld. 73 kr.; — slame 1 gold. 51 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 6 gold. 80 kr.; — mehka 4 gld. 50 kr.

Dunajska borza 25. julija.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovih	62 gld. 30 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	67 " 50 "
Zlata rent	74 " 60 "
1860 drž. posojilo	114 " — "
Akcije narodne banke	796 " — "
Kreditne akcije	154 " 30 "
London	124 " 20 "
Napol.	9 " 89 ¹ / ₂ "
C. k. cekini	5 " 92 "
Srebro	109 " 10 "
Državne marke	60 " 95 "

Praktikant

se sprejme pri glavnemu opravištvu Peštanske zavarovalne družbe v Ljubljani.

(192—2)

Franz Drenik.

Povabilo.

Vsi p. t. člani nekdanje kranjske podružnice središčne družbe za varstvo živalij v Gradi se s tem uljudno vabijo, da se

nedeljo 29. julija t. l.

ob 10. uri zjutraj v starem družbinem prostoru, t. j. v vrtnem salonu Schreinerjeve pivarne na sv. Petra cesti v Ljubljani, zberó.

Dnevni red zбора:

1. Poslovno poročilo razpuščene podružnice kranjske za l. 1876.

2. Blagajno poročilo za l. 1876.

3. Poročilo, predlogi in sklepi zaradi samostojne kranjske družbe za varstvo živalij.

Podružnični predsednik:

(195)

Franz X. Müller.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne.“